

1

Sen o diamantovém C začal dost zvláštně. Inženýr Riedl seděl za rozviklaným stolem mistrovy kukaně, jak tu titěrnou Královu kancelářičku nazývali, a nepřítomnými očima se díval skleněnou stěnou do dílny. Měl pocit neskutečného ticha, jako by mu zalehlo v uších, což se nám stává, vylezeme-li právě z vody. Dělnice se nehlučně pohybovaly v rozlehlém prostoru, skončila přestávka, papíry od svačin pohodily na dřevěnou podlahu, stejně se po skončení směny musí všude zamést. Připevňovaly právě potah na kostru větroně, s prsty věčně od lepidel a v pusách plno miniaturních hřebíčků.

V ospalém poledni se práce rozbíhala pomalu, u skupiny dělnic se objevil mistr Král, ramnatý chlap k padesátce, zrovna se rozčiloval kvůli nějakému detailu, jedna z nejmladších dělnic se provinile usmála a chybu na příhradové konstrukci opravila. Vysoká urostlá žena začala zpívat, mistr útrpně zkřivil obličej, měl zpěv na dílně rád nebo jej toleroval, pokud zrovna nezpívaly píseň, kterou nenáviděl, rvala mu ušní bubínky, a při které i Riedlovi v ten okamžik odlehlo, takže slyšel: *Když byla jsem maličká a do školy chodívala, tak mě moje matička do šatiček oblíkala...*

Inženýr se musel zasmát, jak Král prchal před momentálně populární odrhovačkou do truhlářské dílny, kde ihned spustil nejhluchnější cirkulárku, aby aspoň přehlušil zvlášť vtíravý refrén: *Tu červenou sukýnku, nejradši ze všech mám, dnes večer ji obléknu, až přijdeš, chlapče, k nám. Sukýnku pěkně lemovanou, zdobenou faldičkama, ať nikdy neuvadne, láska mezi náma.*

Dělnice, která začala zpívat, se vyzývavě podívala na inženýra, který by raději snášel ten pohled, jen se nemusel dívat na plány před ním na kancelářském stole, kvůli kterým prožíval několik nejhorších dní v životě.

Ty plány tu Riedlovi nechal kapitán Heinrich von Bess. Představil se inženýrovi jako zmocněnec Luftwaffe pro zabezpečení bezmotorové přípravy pilotů na území Protektorátu Čechy a Morava, a přál si, aby podle této dokumentace co nejrychleji přešli na výrobu německého typu větroňů.

Riedl se pokusil odporovat: "Vždyť ale..."

"Žádné diskuse!" zastavil ho von Bess. "Až si ty materiály důkladně prostudujete!"

"Přece já...", chtěl dát Riedl najevo, že konstrukce německých větroňů mu není neznámá.

Kapitán von Bess však rezolutně proti němu zdvihl dlaň pravé paže jako by se chystal k nacistickému pozdravu.

Ale s tímto pozdravem se kapitán kupodivu po příchodu do továrny neuvedl, Riedl by ten fakt rozhodně nepřehlédl.

A vůbec, von Bess byl uhlazený, vlídný a sdílný: "Budete mě tu mít častěji!" oznámil inženýrovi.

Riedl se na něho podíval s otazníkem v očích.

"Mám tu na vašem letišti synovce," ukázal směrem k letištní budově a k hangárům.

Rocmanova továrna na výrobu větroňů stála na druhém konci letiště, než byl komplex budov, kde byli ubytováni piloti Luftwaffe a příslušníci Hitlerjugend, kteří tu absolvovali kurs bezmotorového létání.

"Moje teta Nelly von Bess," pokračoval neobvykle sdílně zmocněnec, "mě totiž, pane inženýre, prosila, abych na jejího vnuka tady dohlédl," odmlčel se na chvíli. "Znáte hraběnku von Bess?" zeptal se náhle.

Inženýru Riedlovi bylo jméno Nelly von Bess nejen povědomé, ale měl pocit, že až dokonce notoricky známé, i když mu teď momentálně jako by absolutně nic neříkalo, jak měl ještě z předcházejícího rozhovoru zatemněno v hlavě, a přemýšlel, jak von Bessovi říct, že jejich německé větroně jsou sice vynikající, ale přechod na jejich výrobu bude v českých podmínkách těžký.

"Nelly von Bess," rozhodil Heinrich von Bess energicky rukama, jako by se mu zdálo naprosto nemožné, že se vůbec může vyskytnout někdo, kdo jeho tetu nezná, "Nelly von Bess je velká letkyně, nejlepší pilotka na světě!"

V tom zlomku vteřiny se v Riedlově hlavě rozsvítilo: "Ach, ano, pravda," vzpomněl si inženýr a nedokázal v tu chvíli potlačit v hlase ironický tón. "Naše pilotka Božena Láglerová-Peterková ji v roce 1911 porazila na leteckých závodech v Hannoveru," reagoval spíš bezděčně než vědomě.

"To byla náhoda," snažil se von Bess bagatelizovat Riedlovu poznámku, ale jeho dosud nadšený hlas zněl o poznání méně nadšeně až trochu sklesle.

"Láglerová-Peterková absolvovala vaši Gradeho aviatickou školu v Borku u Berlína," pokoušel se zachraňovat situaci Riedl, aby si hned zpočátku Besse nepostavil proti sobě. "Měla letecký diplom číslo 125. Tenkrát dostala na závodech stříbrný pohár s poměrně vysokou peněžitou odměnou..."

"Ja, ja," kýval hlavou von Bess a bral tu informaci přece jen jako satisfakci.

"Ta naše letkyně zvítězila i v Lipsku, Hamburku a Friedrichshafenu," pokračoval povzbuzeně Riedl. "V Americe podepsala se Schüphansem smlouvu s Fokkerem, ale několikrát ji tam okradli..." pro jistotu se inženýr sichroval, i když to byla pravda. „Létala však na Curtissech, Farmanovi a také na Curtisově Flyingboatu..."

"Vidím, že jste znalec," přerušil ho a uznale řekl von Bess, usmál se, až se zdálo, že v sobě překousl připomínku porážky jeho slavné tety.

"Letectví mě vždycky strašně zajímalo," přiznal inženýr.

Riedl se narodil poblíž letiště, i když desítky kilometrů odtud, a první, co ho v životě zaujalo, sotva začal vnímat okolní svět, byla letadla. Už od dětství si nedokázal představit, že by ho mohlo zajímat něco jiného než o létání.

"Jedinou ženu, kterou jsem opravdu miloval, byla ovšem hraběnka de la Roche," překvapivě se von Bess vyznával před Riedlem.

"Vzpomínám," svažtil inženýr čelo, "byla to vlastně, pokud se dobře pamatuji, první žena na světě s pilotním diplomem," nebyla ani de la Roche pro Riedla neznámou osobností.

"Jsem moc konzervativní, pane inženýre, moje láska k letadlům se zastavila u Zeppelinů... A láska k poezii u Byrona," dodal von Bess zvláště po chvíli.

"Jste romantik, pane kapitáne...," spíše Riedl konstatoval, než se ptal.

"A je snad něco krásnějšího?" rozhodil von Bess mírně ruce.

Riedla po té větě napadlo několik i pošetilých replik, ale raději mlčel, zase tak dobře von Besse přece jen neznal a všechno to mohlo být jen trikem.

Kapitán von Bess jako kdyby v tom odmlčení vycítil Riedlovu nedůvěru, podíval se mu krátce do očí a rychle se rozloučil.

Pan továrník Rocman, když se o výrobních záměrech Luftwaffe dozvěděl, byl prozaičtější nebo přesněji pragmatičtější: "Když si tu Němci chtějí vyrábět své typy větroňů, mají je mít," stačil se ještě ironicky usmát.

Inženýr Riedl přijal šéfovo rozhodnutí rozpačitě. Jak si má jeho počínání vysvětlit? Přece ví, že jeho továrna bude vyrábět evidentně německé zboží! Ale Rocman se nevzrušoval, a to v jednu dobu Riedlovi připadal jako nadšenec pro české letectví, angažoval se v akci Tisíc pilotů pro republiku... Zlhostejně? Má strach? Chce být poslušný?

Mistr Král byl nad dokumentací německého větroně otevřenější: "Když si ten typ chtějí Němci mermomocí prosadit do výroby, tak se přece nebudeme cukat!" a ukázal na několik míst na profilu větroně, které dělnice budou těžko zvládat v krátkém čase.

Riedl nenašel odvalu něco říct nejen Královi, natož Rocmanovi. Byl šéfovi zavázán, vybral si ho ještě na technice a dal mu práci, když zrovna nebyl zájem o daleko kvalifikovanější inženýry.

Takže co...

Rocman si všiml Riedlových rozpaků a vzal ho autem z továrny domů: "Podívejte se na to reálně, pane inženýre, nikdy jsem se v podnikání moc nespécializoval, byl jsem vždycky dost opatrný. Jak víte, mám slušné podíly ve dvou dalších fabrikách, v jedné na automobilové chladiče, v druhé na aluminiové zboží. Jistě si říkáte, že trochu rozmanitej sortiment. Ale při podnikání nemusí všechno vyjít. A tak jsem si vždycky myslel, aby vyšlo aspoň něco. Jinak, upřímně řečeno, ty plachtáky bych nikdy nevyráběl, kdyby se do lítání nezbláznila moje žena. Taky si ovšem mohla vybrat lacinější sport. Za tu zetku od Bati jsem dal dvaatřicet táců!"

"Z-XII se Lonkovi povedl... Motor Persy, dvaatřicet koní, zakrytá kabina, dolnokřídla dvoumístná koncepce, výborné aerodynamické vlastnosti, jinak by jich taky Baťa neprodal tři stovky!"